

Datum vergadering	5 februari 2026
Omschrijving agendapunt	Voorstel tot het doen van een verzoek aan Gedeputeerde Staten van Zeeland tot een meerjarige opclassificatie van de gemeente Sluis
Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue
Samenvatting	
Voor de bepaling van de hoogte van de bezoldiging van gemeentelijke bestuurders zijn gemeenten in inwonersklassen ingedeeld. De Gemeente Sluis behoort tot klasse 3 (14.001 tot 24.000 inwoners). Op grond van artikel 3.4 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (RDPA) kan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, waarin de betrokken gemeente ligt – de gemeenteraad gehoord – een gemeente op grond van bijzondere omstandigheden voor een bepaald tijdvak in een hogere klasse plaatsen dan die waartoe zij op grond van haar aantal inwoners behoort. Dit wordt opclassificatie genoemd. Gedeputeerde Staten kunnen na afloop van het tijdvak, bedoeld in het eerste lid, een nieuw tijdvak vaststellen. De gemeente Sluis is sinds 2012 meerdere malen door het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland opgeclassificeerd. Om wederom voor opclassificatie in aanmerking te komen moet de gemeente aantonen dat er sprake is van zodanig bijzondere omstandigheden dat er sprake is van een bestuurslast voor de politieke ambtsdragers die in uitzonderlijke mate uitsteekt boven de gebruikelijke bestuurslast in andere gemeenten in de betreffende inwonersklasse. Wij vragen u daarom om in te stemmen met bijgevoegde brief aan het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland met daarin het gemotiveerde verzoek tot opclassificatie van de gemeente Sluis voor duur van de looptijd van het Regioplan NPVR Zeeuws-Vlaanderen (20 jaar). We vragen u verder om expliciet in te stemmen met de financiële consequenties die voortvloeien uit de opclassificatie. Dit is een vereiste van GS. De financiële gevolgen van de opclassificatie zijn echter reeds meerjarig in de begroting verwerkt.	

Aan de raad,

Voor de bepaling van de hoogte van de bezoldiging van gemeentelijke bestuurders zijn gemeenten in inwonersklassen ingedeeld. De Gemeente Sluis behoort tot klasse 3 (14.001 tot 24.000 inwoners).

Op grond van artikel 3.4 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers kan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, waarin de betrokken gemeente ligt – de gemeenteraad gehoord – een gemeente op grond van bijzondere omstandigheden voor een bepaald tijdvak in een hogere klasse plaatsen dan die waartoe zij op grond van haar aantal inwoners behoort. Dit wordt opclassificatie genoemd. Gedeputeerde Staten kunnen na afloop van het tijdvak, bedoeld in het eerste lid, een nieuw tijdvak vaststellen.

De toelichting bij dit artikel luidt als volgt: “Opclassificatie is een beleidsinstrument om de bezoldiging van (politieke) ambtsdragers in afzonderlijke gemeenten te kunnen verhogen. (...) Om voor opclassificatie in aanmerking te komen, moet duidelijk worden aangetoond dat de **bestuurslast** voor de politieke ambtsdragers in uitzonderlijke mate uitsteekt boven de gebruikelijke bestuurslast in andere gemeenten in de betreffende inwonersklasse.

De procedure, die gevolgd moet worden om in aanmerking te komen voor opclassificatie, is als volgt. Nadat de gemeente bij **raadsbesluit** besloten heeft tot het indienen van een verzoek om opclassificatie, dient zij dit verzoek schriftelijk beargumenteerd in bij de provincie. Het college van Gedeputeerde Staten hoort de gemeenteraad en neemt vervolgens een besluit tot het al dan niet inwilligen van het verzoek (artikel 3.4, eerste lid). Bij het inwilligen van het besluit stelt het college een tijdvak vast.

De opclassificatie heeft dus een **tijdelijk karakter**, omdat steeds voor een bepaald tijdvak wordt vastgesteld of inschaling in een hogere klasse gezien de bestuurlijke zwaarte van een gemeente (nog steeds) is gerechtvaardigd. Na verloop van het tijdvak wordt door Gedeputeerde Staten op grond van artikel 3.4, tweede lid, opnieuw bekeken of de hogere indeling voor een nieuwe periode moet blijven gehandhaafd of dat de gemeente weer overeenkomstig het inwonertal moet worden ingedeeld.

Het niet langer handhaven van een opclassificatie heeft tot gevolg dat de vergoeding voor de werkzaamheden of de bezoldiging van de politieke ambtsdragers in de desbetreffende gemeente vanaf dat moment weer teruggebracht wordt naar het niveau van vóór de opclassificatie, althans naar het niveau dat bij de

inwonersklasse hoort, waarin de gemeente op grond van artikel 3.2 is ingedeeld. De reden van de verhoging is immers door de opheffing van de opclassificatie komen te vervallen.

Eerdere besluiten

De gemeente Sluis is sinds 2012 – het jaar waarin de gemeente Sluis daalde van de klasse 24.001-40.000 naar de klasse 14.001-24.000 inwoners – meerdere malen door het college van GS opgeclassificeerd (in de periodes 2012-2014, 2014-2018, 2018-2022 en 2022-2026).

In het laatste besluit voor opclassificatie (in 2022) heeft Gedeputeerde Staten van Zeeland benadrukt dat de gemeente Sluis in de afgelopen jaren zoveel ervaring heeft kunnen opdoen met de verzwarende thema's en omstandigheden dat het volgens GS mogelijk moet zijn, bijvoorbeeld door versterking van de ambtelijke organisatie en/of door meer samenwerking met andere gemeenten, de bestuurslast weer in overeenstemming te brengen met die van de inwonersklasse behorend bij het inwonertal. Verder kon volgens GS de bestuurslast worden verminderd door het benoemen van fulltime wethouders of de tijdsbestedingsnorm voor deeltijdwethouders te maximaliseren.

Argumentatie

Om wederom voor opclassificatie in aanmerking te komen zal het college moeten aantonen dat er sprake is van zodanig bijzondere omstandigheden dat er sprake is van een bestuurslast voor de politieke ambtsdragers die in uitzonderlijke mate uitsteekt boven de gebruikelijke bestuurslast in andere gemeenten in de betreffende inwonersklasse. Het college zal in de motivatie voor een volgend verzoek tot opclassificatie onder meer moeten ingaan op de eerder door GS aangedragen alternatieve oplossingsrichtingen voor de bestuurslast.

Volgens de argumentatie die ten grondslag lag aan de huidige opclassificatie (die in 2026 afloopt) kwam de verhoogde bestuurslast met name voort uit:

- a) De geografische ligging: Gelegen aan de grens
- b) Demografische uitdagingen: Bevolkingsdaling en vergrijzing/ontgroening
- c) Leefbaarheid en voorzieningen: Meerkernig en dunbevolkt
- d) Toerisme en recreatie: Tweeledig: Als overnachtende toeristen worden meegeteld, dan zou de gemeente Sluis 11.000 extra inwoners tellen en ruim over de grens van 24.001 inwoners gaan. En het grote aantal toeristen brengt uitdagingen met zich mee, specifiek ten aanzien van ruimtelijke ordening en leefbaarheid
- e) Ruimtelijke ordening en Wonen: De afweging tussen belangen van inwoners, toeristen en (tijdelijke en permanente) migranten.

Daarbij werd opgemerkt dat de vermelde onderwerpen niet alleen elk afzonderlijk bijdragen aan de bestuurlijke zwaarte, maar vooral in samenhang moet worden gezien; het totaal aan opgaven is groter dan de som der delen, omdat de problematiek elkaar versterkt en in stand houdt. Geen van de uitdagingen staat los van de rest; het hangt met elkaar samen. Dat het hoofd bieden vereist de nodige bestuurlijke kennis en kunde. Een hogere bezoldiging zorgt ervoor dat we ervaren en kundige bestuurders kunnen aantrekken.

Bovenstaande argumentatie is nog altijd onverminderd van kracht. Sterker nog, de genoemde uitdagingen zijn aflopen 4 jaar eerder groter geworden, dan kleiner. En nieuwe uitdagingen dienen zich aan. We noemen er enkele:

- De enige school voor voortgezet onderwijs, het enige ziekenhuis en het enige verpleeghuis in de gemeente Sluis blijven kwetsbaar. De enige huisartsenpost in de gemeente Sluis – waar ook het grote aantal toeristen op was aangewezen – is gesloten. De eerstvolgende, vergelijkbare voorziening is op grote (reis)afstand gelegen, of vallen onder het Vlaamse systeem waardoor de ketenzorg wordt bemoeilijkt en/of diploma's niet aansluiten op de Nederlandse arbeidsmarkt of vervolgopleidingen. De laatste resterende basisvoorzieningen dreigen financieel om te vallen omdat zij moeten investeren in het aanpassen van hun vastgoed om: (a) aan de wettelijke eisen ten aanzien van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed te voldoen (label ENG in 2050, ambitie Zeeland: per 2040); (b) onderwijskundige vernieuwingen door te voeren zodat het funderend onderwijs met minder leerlingen en met minder personeelsinzet toch nog vormgegeven kan worden; en (c) innovaties in de zorg (zoals extramuralisering van de zorg en het toepassing van robotica en domotica) doorgevoerd kunnen worden zodat met minder zorgprofessionals meer zorg geleverd kan worden. Deze verplichte of

noodzakelijke aanpassingen vergen miljoenen aan investeringen. De toch al kwetsbare voorzieningen kunnen de extra kapitaalslasten, die deze investeringen met zich meebrengen, in relatie tot het (gelijkblijvende of afnemende) aantal gebruikers (en daarmee afnemende inkomsten!), niet langer dragen. Dit vraagt om nieuwe, creatieve oplossingen en bestuurlijke durf, lef en behendigheid. Zoals het Masterplan Oostburg.

- Het toerisme blijft toenemen en daarmee blijft het zoeken naar de balans tussen inwoners, toeristen en migranten. Dit zorgt voor grote verdeeldheid in raad en samenleving over bijvoorbeeld het beleid rond tweede woningen, toeristische verhuur en/of het andere maatregelen die woningeigenaren, investeerders en bouwers belemmeren.
- Door Rijksbeleid mocht er in krimpgebiedende afgelopen jaren niet of nauwelijks worden gebouwd, omdat bevolkingsprognoses hiervoor leidend zijn. En die prognoses zijn / waren negatief. Sinds kort mag er – volgens de Woondeal – weer worden gebouwd, maar inmiddels zijn de marktomstandigheden veranderd: Bij de bouw van (permanente) woningen zijn de stichtingskosten van (betaalbare) woningen ongeveer even hoog als de marktwaarde. Dit zorgt ervoor dat het voor ontwikkelaars niet rendabel is om te investeren, dit remt de bouw van woningen. Hierdoor is de bestaande woningvoorraad sterk verouderd en moeilijk te verduurzamen. Er zijn dus creatieve oplossingen nodig om de woningmarkt weer vlot te trekken en te transformeren.
- De klimaatverandering vraagt om klimaatadaptieve maatregelen, zowel in de bebouwde omgeving als in de landbouw. Landbouwgrond verzilt en de landbouw heeft waterbuffers nodig (voor extreem droge en extreem natte periodes). Voor het borgen van waterveiligheid en waterbeschikbaarheid zijn wij afhankelijk van de samenwerking met Vlaanderen, omdat we ons watersysteem met elkaar delen. Ook zoeken we bij ons waterbeleid naar slimme combinaties tussen natuur, landbouw en toerisme.
- De visserij in Breskens is verdwenen. Dit heeft grote gevolgen voor de afgeleide werkgelegenheid in de visverwerkende bedrijven en transportsector, maar ook voor de herinrichting van het havengebied. Met alle financieel, juridische, technische en veiligheidsaspecten van dien.
- De ligging aan de grens, de aanwezigheid van meerdere zeehavens en transitoverkeer tussen Calais, Zeebrugge en de Westerscheldetunnel zorgen voor grotere veiligheidsrisico's en risico's op ondermijning.
- De gemeente Sluis is in beeld voor de aanlanding van wind op zee (VAWOZ), midden in toeristisch gebied. Dit vraagt om ruimtelijke inpassing; het creëren van draagvlak bij bestuurders, inwoners en ondernemers; en om sterke onderhandelingen met het Rijk.
- Eén van de zoeklocaties voor de bouw van twee kerncentrales grenst aan onze gemeentegrens. Dit zorgt op korte termijn voor onrust bij sommige inwoners en voor onderhandelingen tussen Rijk en Regio. En op langere termijn voor vraagstukken op het gebied van ruimtelijke en landschappelijke inpasbaarheid; bouwverkeer en infrastructuur (aan- en afvoer van mensen en materialen); en het (tijdelijk) huisvesten van bouwpersoneel en toeleveringsbedrijven.
- De gemeente Sluis wil graag bijdragen aan de ambities van Zeeland 2050. Dit vraagt om grootschalige woningbouwprojecten en infrastructurele werkzaamheden. Ook of juist in de gemeente Sluis. We hebben ervaren en kundige bestuurders nodig om deze stap voorwaarts te kunnen maken.

Het in 2023 verschenen rapport 'Elke Regio Telt!' bevestigt onze argumentatie uit 2022 dat deze vraagstukken niet op zichzelf staan, maar onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en tezamen zorgen voor een spiraal van verschraving. Een neerwaartse spiraal die moeilijk om te buigen is. Het rapport geeft ook aan dat de uitdagingen in Zeeuws-Vlaanderen te groot en te complex zijn voor lokale overheden om alleen op te kunnen lossen. Hiervoor is samenwerking nodig tussen de gemeenten in de regio (je kunt geen lokaal beleid maken of lokale oplossingen verzinnen voor regionale problemen en regionale spelers); samenwerking tussen Rijk en Regio (Rijksbeleid belemmert sommige oplossingen); en samenwerking met Vlaanderen.

De afgelopen jaren heeft het college flink geïnvesteerd in deze samenwerkingen. En met succes. Het college participeert op landelijk niveau actief in onder andere de VNG, het Nationaal Programma Vitale Regio's (met de 11 NPVR regio's), de P10 en onze stedenband met Amsterdam, Heerlen en Eemsdelta. En op regionaal niveau in de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen en Zeeland (als penvoerder en regiokassier), het NPVR Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland 2050, het OZO (kernteam) en de VZG. En grensoverschrijdend onder andere in de Scheldemondraad en het Landschapspark Zwinstreek. Ook werkte wij mee aan het vervolg op de Atlas van Afgehaakt Nederland; De Karavaan. Al deze samenwerkingen dragen bij aan meer zichtbaarheid, meer begrip, meer erkenning en meer ondersteuning voor de problematiek in Zeeuws-Vlaanderen en in de gemeente Sluis.

In haar besluit uit 2022 noemt Gedeputeerde Staten de samenwerking met andere gemeenten als één van de oplossingsrichtingen om de bestuurslast weer in overeenstemming te brengen met die van de inwonersklasse behorend bij het inwonertal. De samenwerking zorgt echter niet alleen voor meer aandacht, ondersteuning en (mogelijke) oplossingen voor de inhoudelijke opgaven waarmee wij kampen, maar ook (of juist) voor nog meer bestuurslast. En vraagt om nog meer bestuurlijke kracht, ervaring en doorzettingsvermogen.

In het rapport 'Elke Regio Telt!' wordt ingegaan op de beleids- en investeringslogica van het Rijk. Investerings worden vaak gedaan op basis van een Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse (MKBA) en het bekostigingsbeleid is vaak gebaseerd op het aantal leerlingen, patiënten, passagiers, gebruikers of inwoners. Grote aantallen en/of volumes lonen dus en zorgen voor makkelijke oplossingen. Bij kleine aantallen en volumes (in combinatie met grote afstanden en oppervlakte) wordt besturen en organiseren dus moeilijker.

Ook bij de bezoldiging van politieke ambtsdragers (lees: wethouders) wordt – conform bovengenoemde beleids- en investeringslogica – (enkel) gekeken naar het aantal inwoners van de gemeente en niet naar de grote van de opgaven en uitdagingen. En de opgaven en uitdagingen in de gemeente Sluis zijn groot; in de zorg en in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en op de woningmarkt, ten aanzien van bereikbaarheid en leefbaarheid. Alle landelijke onderzoeken rond Brede Welvaart tonen dit aan.

In navolging op het rapport Elke Regio Telt werken de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten, de Provincie Zeeland en het Rijk (alle departementen) vanuit het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) op dit moment aan een Regioplan en Uitvoeringsagenda voor Zeeuws-Vlaanderen. De Ministeries van BZK, VWS, OCW, SZW, JenV, IenW, VRO, LNV, EZ en KGG hebben zich allen gecommitteerd aan de regioplannen voor de 11 NPVR-regio's (inclusief uitvoeringsagenda) waarbij het rijk een inspanningsverplichting aangaat voor de komende 20 jaar (zie Kamerbrief van 20 december 2024). We verzoeken GS daarom opnieuw om een opclassificatie van de gemeente Sluis, zodat de gemeente Sluis ervaren en krachtige bestuurders kan behouden en/of aantrekken. We vragen dit niet wederom voor een korte periode van 4 jaar, maar voor de looptijd van het Regioplan NPVR Zeeuws-Vlaanderen; zijnde 20 jaar. De reden hiervoor is dat de opgaven en kansen voor Zeeuws-Vlaanderen niet binnen de raadsperiode 2026-2030 gerealiseerd zullen zijn. We hebben dus blijvende bestuurskracht nodig.

Financiële consequenties

De opclassificatie heeft alleen gevolgen voor de bezoldiging van de wethouders. Met dit hogere bedrag is zowel in de begroting voor volgend jaar als in het meerjarig perspectief rekening gehouden. De prolongatie van de opclassificatie leidt dus niet tot een wijziging van de begroting of andere financiële consequenties. We vragen u daarom expliciet te verklaren dat u instemt / reeds heeft ingestemd met de financiële gevolgen van de opclassificatie. Ook meerjarig.

Oostburg,

Hoogachtend,

De secretaris,	De burgemeester,
S.I. de Kievit-Minnaert	mr. M.M.D. Vermue

Bijlage(n):

- a. conceptbrief aan Gedeputeerde Staten van Zeeland met verzoek tot meerjarige opclassificatie van de gemeente Sluis
-

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. ; 18 december 2025

gelet op artikel ; 3.4 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers

BESLUIT:

1. Het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland verzoeken om de gemeente Sluis gedurende de looptijd van het NPVR Zeeuws-Vlaanderen (20 jaar) in een hogere inwonersklasse te plaatsen dan waartoe zij op grond van haar inwoners behoort (opclassificatie);
2. Verklaren dat u instemt c.q. heeft ingesteld met de financiële consequenties die voortvloeien uit de opclassificatie zoals onder 1 genoemd;
3. Instemmen met de conceptbrief aan het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland met daarin het gemotiveerde verzoek tot opclassificatie van de gemeente Sluis voor duur van het Regioplan NPVR Zeeuws-Vlaanderen (20 jaar) en de vermelding dat u als gemeenteraad instemt met de financiële consequenties van de genoemde opclassificatie.

Sluis, 5 februari 2026

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,

mr. P. T. G Claeijs

De voorzitter,

mr. M. M. D. Vermue